" МОДУС " АД

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА И ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ НА МОДУС АД

за

2016 година

Име на дружеството:	**МОДУС АД**

Съвет на директорите:

Председател на СД:	Иван Георгиев Стаматов
	Георги Христов Георгиев
	Георги Иванов Стаматов

Изпълнителен директор:	Георги Иванов Стаматов
Съставител:	Емилия Пенева Пенева
Адрес на управление:	град Хасково
	ул.Околовръстно шосе
Юрист:	
Обслужващи банки:	"Пиреос България" АД
	ТБ Д банк АД
Одитор:	Диана Цонкова
	регистриран одитор

СЪДЪРЖАНИЕ

1.ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА	12 страници
2. ОДИТОРСКИ ДОКЛАД	4 страници
3.ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ	37 страници

Д О К Л А Д З А Д Е Й Н О С Т Т А

Н А

" МОДУС " АД ГР. ХАСКОВО

Настоящият доклад съдържа информация за събития настъпили през годината, за тяхното влияние върху финансовия отчет, основните рискове и несигурности, пред които е изправено дружеството, както и информация за сделки между свързани лица.

Общо състояние и развитие на "Модус" АД гр. Хасково през 2016г.

МОДУС" АД е дружеството, създадено на 16.08.1989г. Дружеството е със седалище и адрес на управление гр. Хасково, ул. Околовръстно шосе. Съдебната регистрация на дружеството е от 1989г., решение № 17/1989г. на Хасковски окръжен съд.

Последните промени в Търговския регистър:

- на 27.01.2003г. промяна в Устава на дружеството
- на 14.10.2005г. промяна в органите за управление с решение на Хасковски окръжен съд.
- на 28.11.2016г. промяна в органите за управление с решение на Хасковски окръжен съд.

Основната дейност на Дружеството през отчетния период включва следните видове дейности:

- Металообработване
- Дървообработване
- Дограми –PVC, AL и дърво

"МОДУС" АД има едностепенна система на управление със съвет на директорите:

- Иван Георгиев Стаматов – Председател и член на СД
- Георги Христов Георгиев – Зам.председател и член на СД
- Георги Иванов Стаматов – член на СД

Дружеството се представлява и управлява от Изпълнителният директор Георги Иванов Стаматов.

Към 31 декември 2016г. ***регистрираният акционерен капитал*** на "МОДУС" АД е 102 хил.лв., разпределен в 20 323 бр. обикновени поименни акции с право на глас с номинална стойност на акция 5 лв.

Разпределението на акционерния капитал на дружеството е както следва:

- " МОНОЛИТ ИНВЕСТ " АД 18258 бр - 89.84 %
- " ОБЩИНА ХАСКОВО " 2065 бр. - 10.16 %

Всички акционери имат равни права. Всяка притежавана акция дава право на един глас в Общото събрание на акционерите. Същите участвуват при вземане на важни решения като: приемане на годишния финансов отчет на фирмата, избор на дипломиран-експерт счетоводител, избиране и освобождаване на членовете на Съвета на директорите и определяне на възнагражденията им и др. Акционерите получават достатъчна и своевременна информация за датата и мястото и дневния ред на Общото събрание.

Финансовият отчет на Модус АД е изготвен в съответствие със Закона за счетоводството (нов) в сила от 01.01.2016 г. (ДВ 95/08.12.2015 г.) и Националните счетоводни стандарти (НСС), в сила от 01.01.2016 г.

Този отчет е първият отчет по НСС след еднократното преминаване към тази рамка по реда на параграф 8 от Преходните и заключителни разпоредби на новия Закон за счетоводството към 1.1.2015 г.

До 31.12.2015 г. дружеството е прилагало Международните стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС) и които са били приети от Комисията на Европейския съюз.

Дружеството е изготвило своя встъпителен баланс на 01.01.2015 г. по Националните счетоводни стандарти (НСС) в съответствие с изискванията на СС 42 "Прилагане за първи път на Националните счетоводни стандарти", която дата е приета за дата на преминаване по НСС.
Промяната в отчетната рамка на дружеството не води до корекции в данните в индивидуалнияфинансов отчет на дружеството за 2016 г., вкл. сравнителната информация.
Размерът на собствения капитал към 1.1.2015 г. (датата на преминаване по НСС)остава непроменен спрямо прилаганата предходна база –МСФО. Промени са направени само в прилагания модел на финансов отчет, както и в някои от оповестяванията, за да бъдат те в съответствие с изискванията на новата отчетна рамка –НСС.

- На база определени в Закона критерии съгласно данните от финансовия отчет за 2015 г., дружеството се класифицира в категорията малко предприятие.
- За малко предприятие е предвидена възможност за облекчения при изготвянето на законовите финансови отчети. Малките предприятия са освободени от изготвянето на отчет за собствения

капитал и отчет за паричните потоци и могат да изготвят само съкратен баланс и съкратен отчет за приходи и разходи по раздели и групи и приложение.

Преглед на дейността на дружеството през 2016година

Структура на дружеството

Производствената структура на дружеството, чрез която упражнява дейността:

- Цех метален
- Цех дизайн
- Цех дограма

Дружеството разполага с необходимата техника, оборудване, софтуер и материали необходими за протичане на обичайните работни процеси в цеховете.

Персонал и средства за работната заплата

№ по ред	Показатели	2016 г.	2015 г.	Разлика
1.	Средно списъчен брой на персонала	22	29	(7)
	в т.ч. без лицата в отпуск по майчинство	21	28	(7)
2.	Начислени средства за РЗ /хил. лв./	113	136	(20.35%)
3.	Средна работна заплата /лв./	448	405	9.59%

Заетите в дружеството лица работят при условията на трета категория труд.Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите на „ Модус" АД се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и разпоредбите на действащото осигурително законодателство.

Контрагенти

В хода на своята дейност дружеството има взаимоотношения с:

- Клиенти, на които дружеството продава услуги. Взаимоотношенията с клиентите формират търговски вземания;
- Доставчици, от които дружеството получава материали, стоки и услуги и формират търговски задължения.

Анализ на резултатите от дейността през 2016година

Приходи от продажби и структура на приходите от продажби.

Приходи	2016		2015			
	Ст-ст Хил.лв.	*Дял на продажбите*	*ст-ст хил.лв.*	*Дял на продажбите*	*Абсол. изменение*	*Изменение в %*
Приходи от обичайната дейност	639	91.68%	465	93.56%	174	87,00%
Приходи от наем	3	0,43%	2	0,40%	1	0.50%
Други приходи от дейността	50	7,17%	24	4,83%	26	13.00%
Финансови приходи	5	0,72-%	6	1,21-%	(1)	-0,50%
Общо	***697***		***497***		***200***	

През 2016г. се наблюдава увеличение на ръста в основната дейност на Модус АД спрямо предходната година, в следствие на повече извършени услуги.

Продажбите от обичайната дейност през 2016 г. в размер на 639 хил.лв. (2015 г.: 465 хил.лв.) спрямо оборота са:

- Производство на метални конструкции и части от тях е 95% (2015г.: 86%),
- Производство на алуминиева дограма 4% (2015г.: 12%),
- Производство на пластмасова дограма 1-% (2015г.: 2%),
- Производство на дървена дограма и конструкции -% (2015г.: 2%),

В тази връзка ръководството на дружеството счита, че влиянието на кризата няма да се отрази съществено върху обхвата и обема на дейността му и не се предвиждат действия по преструктуриране на дейността през 2017 г., които да доведат до значителни промени в бизнеса и активите му.

Като други приходи дружеството отчита:

- отписани задължения - 21хил.лв (2015 г.: -23 хил.лв.).
- префактуриране на услуги -1 хил.лв. (2015г. : - хил.лв.).
- други приходи -хил.лв. -28хил.лв.(2015г. : 1- хил.лв.).

Разходи за дейността и структура на разходите

Структурата и относителния дял на разходите през 2016 и 2015 година е видна от таблицата по долу:

Разходи по *Икономически елементи*	***2016***		***2015***	
	ст-ст х.лв.	*Относ. Дял*	*ст-ст х.лв.*	*Относ. Дял*
Разходи за материали	335	55,37%	249	40,75%
Разходи за външни услуги	98	16,20%	124	20,29%
Разходи за персонала	137	22,64%	164	26,84%
Разходи за амортизации	32	5,29%	36	5,89%
Обезценка на текущи активи	1	0,17%	31	5,08%
Балансова стойност на продадените активи	-	-	2	0,33%
Други разходи	2	0,33%	5	0,82%
Общо	***605***		***611***	

Най-голям дял от разходите по икономически елементи се падат на разходите за материали – 335 хил.лв. (2015г.: 249 хил.лв.) Относително голяма част от тези разходи представляват разходите за основни суровини и материали – 313 хил.лева , (2015г.: 221 хил.лв.) горива и енергия – 21 хил. лева., (2015г.: 27 хил.лв.) и други- 1хил.лв. (2015г.:- 1хил.лв.)

- Изменение на незавършеното производство е 45 хил. лв.намаление (2015г.: 92 хил.лв.увеличение);

"Модус" АД приключи годината с финансов резултат печалба в размер на 2 хил. лева. (2015г.: (51)хил.лв. загуба).

Към 31.12.2016г. активите на "Модус"АД /нетекущи и текущи/ са в размер на 2,546 хил. лева. (2015г.: 2,556 хил.лв.) 65,36% е делът на нетекущите активи, а 34,64% на текущите активи от общите активи на дружеството.

Нетекущите активи са с балансова стойност 1,664 хил. лв. (2015г.: 1,678хил.лв.) и включват земи и сгради – 1,660 хил.лв. (2015г.: 1,673 хил.лв.) машини и съоръжения – 2 хил.лв. (2015г.: 4 хил.лв.), транспортни средства – 2 хил.лв., (2015г.: - хил.лв.), други дълготрайни активи – - хил.лв. (2015г.: 1хил.лв.).

От текущите активи голям е делът на Материалните запаси -422 хил.лв. (2015г.: 568 хил.лв.) Вземания от клиенти – 41 хил.лв. (2015г.: 39 хил.лв.) други краткосрочни вземания — хил.лв. (2015г.: 1 хил.лв.) паричните средства – 173 хил. (2015г.:142 хил.лв.) и разходи за бъдещи периоди -1хил.лв. (2015г.: 1 хил.лв.).

През отчетния период собствения капитал възлиза на 1,716 хил.лв. (2015г.: 1,714 хил.лв.) Дългосрочните пасиви – 67 хил.лв. (2015г.: 81 хил.лв.) и краткосрочни пасиви – 763 хил.лв. (2015г.: 761 хил.лв.) като задължения към доставчици и клиенти – 29 хил.лв. (2015г.: 43 хил.лв.), към персонала – 93 хил.лв. (2015г.: 133 хил.лв.), задължения към социалното осигуряване – 14 хил.лв. (2015г.: 29 хил.лв.), данъчни задължения – 66 хил.лв. (2015г.: 34 хил.лв.) и други текущи задължения 1 хил.лв.(2015г. – 9хил.лв.).

ФИНАНСОВО СЪСТОЯНИЕ

Показатели за финансов счетоводен анализ

Показатели	2016	2015	Изменения
Показатели за рентабилност			
Коефициент на рентабилност на приходите от продажби	0.007	(0.112)	0.119
Коефициент на рентабилност на собствения капитал	0.003	(0.032)	0.035
Показатели за ефективност			
Коефициент на ефективност на разходите	1.061	0.764	0.297
Коефициент на ефективност на приходите	0.942	1.308	(0.366)
Показатели за ликвидност			
Коефициент на обща ликвидност	1.155	1.152	0.003
Коефициент на бърза ликвидност	0.602	0.406	0.196
Коефициент на абсолютна ликвидност	0.227	0.187	0.040
Показатели за финансова автономност			
Коефициент на финансова автономност/платежоспособност	2.067	2.036	0.031
Коефициент на задлъжнялост	0.484	0.491	(0.007)
Обръщаемост на материалните запаси			
Времетраене на 1 оборот в дни	257.514	390.061	(132.547)

1. Показатели за рентабилност

Рентабилността (*ефективността, доходността*) е един от най-важните параметри на финансовото състояние на дружеството. Тя отразява потенциала (*способността*) на дружеството да генерира доходи. Рентабилността се изчислява чрез система от показатели, изразяващи определени съотношения между реализирани доходи и направени разходи или използвани активи.

Показателите за рентабилност са количествени характеристики на ефективността на приходите от продажби, на собствения капитал, на пасивите и на реалните активи на дружеството. Те отразяват каква част от финансовия резултат съответства на използваните от дружеството активи или наличните пасиви, с цената на какво са постигнати.

Когато финансовият резултат е печалба (*положителна величина*), показателите за рентабилност показват темповете на възвращаемост на капитала:

а) *коефициент на рентабилност на приходите от продажби.* Равен е на 0,007

Изчислява се като съотношение между финансовия резултат преди разходи за данъци и нетния размер на приходите от продажби. Изразява възвращаемостта на единица приход, реализиран от дружеството при формиране на финансов резултат. Рентабилността на приходите от продажби е увеличена с 0,119 пункта, което показва подобрение на финансовото състояние на дружеството спрямо 2015г.

б) *коефициент на рентабилност на собствения капитал.* Равен е на 0,003

Изчислява се като съотношение между финансовия резултат преди разходи за данъци и собствения капитал. Показва възвращаемостта на собствения капитал на дружеството при формиране на финансовия резултат. Анализа за 2016г. показва увеличение на рентабилността на

собствения капитал с 0.035 пункта и налага извода, че създадените условия за възвръщаемост на първоначално инвестираните средства от собственика под формата на основен капитал в резултат на реализираните печалби от основната дейност са достатъчно ефективни.

2. Показатели за ефективност.

Изследването на ефективността (*доходността*) на дружеството се извършва с цел да се установи способността му да генерира приходи от продажбите, с които да е в състояние да възстанови извършените разходи по дейността и да осигури сравнително добър доход от основната дейност. Анализът й е свързан със следните показатели:

а) *коефициент на ефективност на разходите*. Изчислява се като отношение на приходите към разходите (*в случая без разходите за данъци*) и показва какъв е размера на приходите реализирани от единица разходи. За 2016 г. той е 1.061 , което показва, че генерирания приход е 0.061на всеки изразходван лев в дейността.В сравнение с базисния период, когато е 0.764 стойността на коефициента е под 1, което показва, че разходите превишават приходите.

б) *коефициент на ефективност на приходите.* Изчислява се като отношение на разходите към приходите (*в случая без разходите за данъци*). Този показател обозначава единица приходи от какъв размер на разходите е осъществен и за 2016 г. е 0,942. Стойността над 1 има негативен характер (*разходите превишават приходите*). В сравнение с базисния период, когато показателя е бил със стойност 1,308.

3. Показатели за ликвидност.

Ликвидността показва способността на дружеството непрекъснато и в съответните размери да осигурява достатъчни по размер ликвидни средства за посрещане на своите текущи задължения към: доставчици, персонал, данъци и осигуровки.

Като краткосрочни задължения е възприето да се определят задълженията със срок за погасяване до една година.

а) *коефициент на обща ликвидност*. Изчислява се като отношението на наличните краткотрайни активи (*материални запаси, краткосрочни вземания, краткосрочни финансови активи и парични средства*) на дружеството към краткосрочните задължения. Равен е на 1,155 през отчетния период при 1,152 през базисния период, което е с 0,003пункта е повече и е резултат на увеличение на паричните средства и краткосрачни задължения на дружеството спрямо предходния период.

б) *коефициент на бърза ликвидност*. Ако се елиминира ролята на материалните активи като възможност за погасяване на краткосрочните задължения, ще се формира показател на бърза ликвидност.

Коефициентът на бърза ликвидност през отчетния период е 0,602при 0,406 през базисния и показва подобряване спрямо базисния период.

в) *коефициентът на абсолютна ликвидност* е отношението между паричните средства и текущите задължения. Разкрива способността на дружеството да изплаща текущите си задължения с

наличните парични средства. През отчетния период, този коефициент е 0,227, а през базисния 0,187, т.е.увеличение с 0,040 пункта.

4. Показатели за финансова автономност.

Тези показатели характеризират платежоспособността на дружеството в дългосрочен план, финансовата му независимост и способността му да обслужва дългосрочните си задължения. Изчисляват се чрез съпоставяне на собствения капитал и пасивите.

а) *коефициент на финансова автономност*. Изчислява се като съотношение между собствен капитал и пасиви. Той показва, доколко дружеството успява да осигури възвръщаемост на първоначално инвестираните собствени средства в дейността като генерира печалби и поддържа собствените средства в размери не по-малки от тези на привлечения капитал. Минималната необходима стойност на този показател е 1.00 при което собствения капитал покрива напълно пасивите. Коефициентът за текущата година е 2,067 спрямо базисния период, когато е 2,036 е увеличен с 0,031, което се дължи на увеличения размер на собствения капитал.

б) *коефициент на задлъжнялост*. Изчислява се като съотношение между пасиви и собствен капитал. През текущата година коефициентът е равен на 0,484 и е намален с 0,007, спрямо базисния период когато е бил 0,491.

5. Показатели за обръщаемост на краткотрайните материални активи.

Тези показатели характеризират ефективно използване на краткотрайните материални активи.

а) *времетраене на един оборот в дни.* Показателят дава информация за материалните разходи, съответващи на единица приходи от продажби. Изчислява се като съотношение на средната наличност на краткотрайните материални активи и нетен размер на приходите от продажби. През отчетния период, показателят е 257,514 и сравнен с базисния 390,061 сочи положителна тенденция на подобряване обращаемостта на материалните запаси.

Важни събития ,настъпили през отчетната 2016 година

През 2016 година и до датата на отчета не са настъпили важни събития, които да окажат влияние върху дейността на дружеството и финансовия резултат.

Важни научни изследвания и разработки

В дружеството не са провеждани научни изследвания и разработки

Информация по чл.187 и чл. 247 от ТЗ, операции за придобивания и продажби на собствени акции, както и на наличните такива

Не са извършени промени в собствеността на капитала.

През отчетния период не са придобивани или прехвърляни акции от акционерите и не са начислявани и изплащани възнаграждения на членовете на Съвета на директорите.

Участие на членовете на Съвета на директорите в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаването на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други дружества или участие в съвета на директорите:

Иван Георгиев Стаматов притежава повече от 25 на сто от капитала на друго дружество : „Тилком"ЕООД и „Ем Джи Ес Джи" ООД.

Участва в съвета на директорите на: "Дупница Солар-М" ЕАД, „Модус" АД, „Монолит"АД и „Ем Джи Ес Джи" ООД .

Георги Христов Георгиев притежава повече от 25 на сто от капитала на друго дружество : „Ем Джи Ес Джи" ООД.

Управлява „Ем Джи Ес Джи" ООД , „Дупница Солар-М-1"ЕООД„ Дупница Солар-М-2"ЕООД и „ЕТ „Георги Георгиев"

Участва в съвета на директорите на: „Модус" АД, „Монолит Инвест" АД,

Георги Иванов Стаматов притежава повече от 25 на сто от капитала на друго дружество:

ЕТ „СТАМАТОВ-ИВАН СТАМАТОВ-ГЕОРГИ СТАМАТОВ", „ЙОНИКО 2007" ООД с.Минерални бани.

Управлява и представлява „М-Л „ЕООД, "МП Техникс" ООД, „Монолит Транспорт" ООД, „КЛК Инерт" ЕООД,"Дупница Солар-М" ЕАД, „Модус" АД, Модус" АД.

Участва в съвета на директорите на: "Дупница Солар-М" ЕАД, "Транс Аида инвест" АД, „Монолит"АД ,"Транс Аида" АД, "Модус" АД,"Монолит инвест" АД,

Наличие на клонове

Дружеството няма други клонове.

Основни рискове и несигурности, пред които е изправено дружеството през отчетната година.

Основните рискове и несигурности, пред които е изправено дружеството са рискове, типични общи рискове, типични за всички стопански субекти в страната, измежду които са:

- Неблагоприятни промени в цените и останалите ключови фактори в сектора;
- Общ пазарен риск;

- Евентуално нарастване на инфлацията може да обезцени активите;
- Други системни рискове свързани с природни бетствия и аварии, които могат да доведат до значителни загуби.

Предвиждано развитие на дружеството

Съобразно резултатите от показателите за финансовото състояние и перспективите за развитие, дружеството ще бъде действуващо в близкото бъдеще.

Целите на ръководството са да създава и поддържа възможности, то да продължи да функционира като действуващо предприятие и да осигурява възвращаемост на инвестираните средства на собственика, да запази наличния персонал на работещите в дружеството и да продължи да изпълнява своите дейности, въпреки настъпилата финансова криза в страната ни.

Анализ и оценка на политиката относно управлението на финансовите ресурси

В хода на обичайната си стопанска дейност дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързани парични потоци. Общото управление на риска е фокусирано върху трудностите при прогнозиране на финансовите пазари и постигане минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които биха могли да се отразят върху финансовите резултати и състояние на дружеството.

Текущо финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, за да се определят адекватни цени на продукцията и услугите на дружеството и на привлечения от него заемен капитал, както и да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на правените от него инвестиции и формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Управлението на риска в дружеството се осъществява текущо от ръководството и в рамките на групата, към която принадлежи дружеството, съгласно политика определена от собственика. Съветът на директорите на дружеството - е дефинирал основните принципи на общото управление на финансовия риск, на базата на които са разработени конкретните (писмени) процедури за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден, и за риска при използването на недеривативни инструменти.

Пазарен риск

а.Валутен риск

Дружеството не е изложено на значителен валутен риск, защото почти всички негови операции и сделки са деноминирани в български лева и/или евро, доколкото последното е с фиксиран курс спрямо лева по закон.

б.Ценови риск

Дружеството не е изложено на ценови риск за негативни промени в цените на услугите, обект на неговите операции, защото съгласно договорните отношения с клиентите те са обект на периодичен анализ и обсъждане за преразглеждане и актуализиране спрямо промените на пазара и защото те са специфични и за определен кръг доставчици, при които има установени процедури за периодично актуализиране спрямо промените на пазара.

Кредитен риск

При осъществяване на своята дейност дружеството е изложено на кредитен риск, който е свързан с риска някой от контрагентите му да не бъде в състояние да изпълни изцяло и в обичайно предвидените срокове задълженията си към него.

Основните финансови активи на дружеството са пари в брой и в банкови сметки, търговски и други краткосрочни вземания и кредитни вземания.

Паричните средства в дружеството и разплащателните операции са съсредоточени в първокласни търговски банки с висока репутация и стабилна ликвидност, което ограничава риска относно паричните средства и паричните еквиваленти.

Дружеството няма политика да продава с отсрочени плащания. Събираемостта и концентрацията на вземанията се контролира текущо и стриктно, съгласно установената политика на дружеството.

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж. То провежда консервативна политика по управление на ликвидността, чрез която постоянно поддържа оптимален ликвиден запас парични средства, добра способност на финансиране на стопанската си дейност, включително чрез осигуряване и поддържане на адекватни кредитни ресурси и улеснения, постоянно контролно наблюдение на фактическите и прогнозни парични потоци по периоди напред и поддържане на равновесие между матуритетните граници на активите и пасивите на дружеството.

Текущо матуритетът и своевременното осъществяване на плащанията се следи от счетоводител, като се поддържа ежедневна информация за наличните парични средства и предстоящите плащания.

Риск на лихвоносните парични потоци

Като цяло дружеството няма значителни лихвоносни активи, с изключение на паричните средства и еквиваленти. Тъй като то не поддържа значителни по размер свободни парични средства, неговите приходи и оперативни парични потоци са в голяма степен независими от промените в пазарните лихвени равнища.

Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала дружеството цели да създава и поддържа възможности то да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвръщаемост на инвестираните средства на собственика, стопански ползи на другите заинтересовани лица и

участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите по капитала.

Справедливи стойности

Справедливата стойност най-общо представлява сумата, за която един актив може да бъде разменен или едно задължение да бъде изплатено при нормални условия на сделката между независими, желаещи и информирани контрагенти.

Притежаваните от дружеството финансови активи са основно търговски вземания и наличности по разплащателни сметки в банки, поради което се приема, че балансовата им стойност е приблизително равна на тяхната справедлива стойност. Притежаваните от дружеството финансови пасиви представляват основно търговски задължения, поради което се приема, че балансовата им стойност е приблизително равна на тяхната справедлива стойност.

Събития след датата на баланса

Не са настъпили събития след датата на баланса по отношение на обектите, дискутирани в този отчет, които да изискват корекции или отделно оповестяване в годишния финансов отчет към 31.12.2016 или да бъдат оповестени по друг различен от използвания начин.

Не са възникнали в интервала от края на финансовата година 2016 до датата на този отчет, сделки или събития от съществено значение или необичайно естество, които по наше мнение биха значително рефлектирали върху резултата на фирмата за текущата финансова година.

Доклада за дейността на страници от **1** до **12** е одобрен за издаване от Изп.директор и е подписан от негово име на 27.03.2017 год.

27.03.2017г. Изп.Директор: /Георги Иванов Стаматов/

АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО МОДУС ХАСКОВО

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До акционерите на „Модус" АД

Мнение

Аз извърших одит на финансовия отчет на „Модус" АД, съдържащ съкратен баланс към 31 декември 2016 г. и съкратен отчет за приходите и разходите за годината, завършваща на тази дата , както и приложение, което съдържа обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики и друга пояснителна информация.

По мое мнение, приложеният финансов отчет:

- представя достоверно във всички съществени аспекти финансовото състояние на Дружеството към 31 декември 2016 г. и неговите финансови резултати от дейността за годината, завършваща на тази дата; и
- е изготвен съгласно изискванията на Националните счетоводни стандарти по чл. 29 от Закона за счетоводството.

База за изразяване на мнение

Аз извърших моя одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Моите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от моя доклад „Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет". Аз съм независима от Дружеството в съответствие с Етичния кодекс на професионалните счетоводители на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независим финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на моя одит на финансовия отчет в България, като аз изпълних и моите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Аз считам, че одиторските доказателства, получени от мен, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за моето мнение.

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и моя одиторски доклад върху него.

Моето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и аз не изразявам каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ми и до степента, до която е посочено.

Във връзка с моя одит на финансовия отчет, моята отговорност се състои в това да прочета другата информация и по този начин да преценя дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с моите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която съм извършила, аз достигна до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от мен се изисква да докладвам този факт.

Няма какво да докладвам в това отношение.

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на моята отговорности и докладване съгласно МОС, по отношение на доклада за дейността, аз изпълних и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно Указанията на професионалната организация на дипломираните експерт-счетоводители и регистрираните одитори в България- Институт на дипломираните експерт счетоводители (ИДЕС),издадени на 29.11.2016 г./утвърдени от нейния Управителния съвет на 29.11.2016 г. Тези процедури касаят проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ми подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, моето становище е, че:

а) Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовия отчет, съответства на финансовия отчет.
б) Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Отговорности на ръководството за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с Националните счетоводни стандарти по чл. 29 от Закона за счетоводството, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да

ликвидира Дружеството или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет

Моите цели са да получа разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издам одиторски доклад, който да включва моето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие със Закона за независимия финансов одит и МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, аз използвам професионална преценка и запазвам професионален скептицизъм по време на целия одит. Аз също така:

— идентифицирам и оценявам рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработвам и изпълнявам одиторски процедури в отговор на тези рискове и получавам одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за моето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
— получавам разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработя одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Дружеството.
— оценявам уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
— достигам до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако аз достигна до заключение, че е налице съществена несигурност, от мен се изисква да привлека

внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицирам мнението си. Моите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ми доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Дружеството да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

— оценявам цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Аз комуникирам с ръководството, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицирам по време на извършвания от мен одит.

Диана Цонкова

Гр.Плевен ЖК Сторгозия бл.47 вх.А ап.13

05.05.2017 г.

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС 1
ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ 2
СПРАВКА ЗА НЕТЕКУЩИ (ДЪЛГОТРАЙНИ) АКТИВИ КЪМ 31.12.2016г. 3

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО 5
2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО 7
3. СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС 26
4. ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ 32
5. СВЪРЗАНИ ЛИЦА 36

СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС
на "МОДУС" АД
към 31.12.2016

Приложение №1 към СС 1

ЕИН 836145660

АКТИВ			ПАСИВ		
	Сума (хил.лв.)			Сума (хил.лв.)	
РАЗДЕЛИ, ГРУПИ, СТАТИИ	Текуща година	Предходна година	РАЗДЕЛИ, ГРУПИ, СТАТИИ	Текуща година	Предходна година
а	1	2	а	1	2
Нетекущи (дълготрайни) активи			***Собствен капитал***		
Дълготрайни материални активи			**Записан капитал**	**102**	**102**
Земи	169	169	**Резерв от последващи оценки**	**508**	**526**
Сгради	1 491	1 504	**Резерви**		
Машини, производствено оборудване и апаратура	2	4	Законови резерви	10	10
Съоръжения и други		1	Други резерви	939	990
Транспортни средства	2		**Общо за група:**	**949**	**1 000**
Общо за група:	**1 664**	**1 678**	**Натрупана печалба (загуба) от минали години, в т. ч.:**		
Общо за раздел:	***1 664***	***1 678***	- неразпределена печалба	245	227
Текущи (краткотрайни) активи			- непокрита загуба	(90)	(90)
Материални запаси			**Общо за група:**	**155**	**137**
Суровини и материали	213	314	**Текуща печалба (загуба)**	**2**	**(51)**
Незавършено производство	209	254	***Общо за раздел:***	***1 716***	***1 714***
Общо за група:	**422**	**568**	***Провизии и сходни задължения***		
Вземания			Провизии за пенсии и други подобни задължения		17
Вземания от клиенти и доставчици	41	39	Провизии за данъци, в т. ч.:	67	64
Вземания от свързани лица	245	127	- отсрочни данъци	67	64
Други вземания		1	***Общо за раздел Б:***	***67***	***81***
Общо за група:	**286**	**167**	***Задължения***		
Парични средства, в т. ч.:	173	142	Задължения към доставчици, в т. ч.:	29	43
- в брой	172	142	до 1 година	29	43
- в безсрочни сметки (депозити)	1		Задължения към свързани лица, в т. ч.:	560	513
Общо за група:	**173**	**142**	до 1 година	560	513
Общо за раздел:	***881***	***877***	Други задължения, в. т. ч.:	174	205
Разходи за бъдещи периоди, в т.ч.	***1***	***1***	до 1 година	174	205
- до 1 година	1	1	- към персонала, в т.ч.:	93	133
			до 1 година	93	133
			- осигурителни задължения, в т. ч.:	14	29
			до 1 година	14	29
			- данъчни задължения, в т. ч.:	66	34
			до 1 година	66	34
			Общо за раздел, в т. ч.:	***763***	***761***
			до 1 година	763	761
СУМА НА АКТИВА	**2 546**	**2 556**	**СУМА НА ПАСИВА**	**2 546**	**2 556**

Дата на съставяне: 27.03.2017

Заверил: Диана Цонкова, Регистриран одитор
ДИАНА ЦОНКОВА

Съставител:
ЕМИЛИЯ ПЕНЕВА ПЕНЕВА

Ръководител:
ГЕОРГИ ИВАНОВ СТАМАТОВ

АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО МОДУС ХАСКОВО

ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ
на "МОДУС" АД
към 31.12.2016

Приложение №2 към СС 1

ЕИН 836145660

НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗХОДИТЕ	Сума (хил.лв.)		НАИМЕНОВАНИЕ НА ПРИХОДИТЕ	Сума (хил.лв.)	
	Текуща година	Предходна година		Текуща година	Предходна година
а	1	2	а	1	2
А. Разходи			**Б. Приходи**		
1. Намаление на запасите от продукция и	45		1. Нетни приходи от продажби, в т. ч.:	642	467
2. Разходи за суровини, материали и външни	433	373	в) услуги	642	467
а) суровини и материали	335	249	2. Увеличение на запасите от продукция и незавършено производство		92
б) външни услуги	98	124	4. Други приходи, в т. ч.:	50	24
3. Разходи за персонала, в т. ч.:	137	164	Общо приходи от оперативна дейност (1 + 2 + 3 + 4)	692	583
а) разходи за възнаграждения	114	137	7. Други лихви и финансови преходи, в т. ч.:	5	6
б) разходи за осигуровки, в т. ч.:	23	27	**Общо финансови приходи (5 + 6 + 7)**	**5**	**6**
4. Разходи за амортизация и обезценка, в т. ч.:	32	36	8. Загуба от обичайна дейност		55
а) разходи за амортизация и обезценка на	32	36	**Общо приходи (1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 +7 +9)**	**697**	**589**
- разходи за амортизация	32	36	10. Счетоводна загуба (общо приходи - общо разходи)		55
5. Други разходи, в т. ч.:	3	38			
Общо разходи за оперативна дейност	**650**	**611**			
7. Разходи за лихви и други финансови разходи, в	42	33			
а) разходи, свързани с предприятия от групата	34	31			
Общо финансови разходи (6 + 7)	42	33			
8. Печалба от обичайна дейност	5				
Общо разходи (1+2+3+4+5+6+7+9)	**692**	644			
10. Счетоводна печалба	5				
12. Други данъци, алтернативни на	3	(4)			
13. Печалба (10 - 11 - 12)	2		11. Загуба (10 + ред 11 и 12 от раздел А)		51
Всичко (Общо разходи + 11 + 12 + 13)	**697**	**640**	**Всичко (Общо приходи + 11)**	**697**	**640**

Дата на съставяне: 27.03.2017

Заверил: 0414 Диана Цонкова Регистриран одитор

ДИАНА ЦОНКОВА

Съставител:

ЕМИЛИЯ ПЕНЕВА ПЕНЕВА

АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО МОДУС ХАСКОВО

Ръководител:

ГЕОРГИ ИВАНОВ СТАМАТОВ

МОДУС АД

ЕИК 836145660

Справка за нетекущите (дълготрайните) активи към 31.12.2016

(хил.лв)

Показатели	Стойности на дълготрайните активи							Амортизация							Балансова ст-ст в края на периода
	Отчетна стойност на дълготрайните активи				Последваща оценка		преоцен. стойност					Последваща оценка		преоцен. стойност	
	в началото	постъпл.	излезли	в края пер	увелич.	намален	(4+5-6)	в началото	начислен	отписана	в края пер	увеличен	намален	(11+12-13)	(7 - 14)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
I. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ															
1. Продукти от развойна дейност															
2. Концесии, патенти, лицензии, ТМ, ПП и др.															
3. Търговска репутация															
4. Предоставени аванси и нематер.активи изгр.															
Обща сума I :															
II. ДЪЛГОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ															
1. Земи	*169*			169			169								169
2. Сгради	1 893	16		1 909			1 909	389	29		418			418	1 491
3. Машини, производствено оборудване и апаратура	420			420			420	416	2		418			418	2
4. Съоръжения и други	9			9			9	8	1		9			9	
5. Транспортни средства	31	2		33			33	31			31			31	2
6. Предост.аванси и ДМА в процес на изгражд.															
Обща сума I I:	*2 522*	*18*		*2 540*			*2 540*	*844*	*32*		*876*			*876*	*1 664*
III. ДЪЛГОСРОЧНИ ФИНАНСОВИ АКТИВИ															
1. Акции и дялове в предприятия от група															
2. Предоставени заеми на предприятия от група															
3. Акции и дялове в асоциирани и смес.предпр.															
4. Предост.заеми, свърз.с асоц.и смес.предпр.															
5. Дългосрочни инвестиции															
6. Други заеми															
7. Изкупени собствени акции															
Обща сума I I I:															
IV. ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ															
Обща сума I V:															
ОБЩ СБОР (I + II + III + IV) :	**2 522**	**18**		**2 540**			2 540	**844**	**32**		**876**			**876**	**1 664**

ЗАБЕЛЕЖКА : Предприятията, които имат собствени дълготрайни материални активи в чужбина, представят отделна справка за всяка страна.

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

"МОДУС" АД е дружеството, създадено на 16.08.1989г. Дружеството е със седалище и адрес на управление гр. Хасково, ул. Околовръстно шосе. Съдебната регистрация на дружеството е от 1989г., решение № 17/1989г. на Хасковски окръжен съд. Последните промени в Устава на дружеството са вписани в регистъра на търговските дружества с решение от 27.01.2003г., а в органите за управление с решение от 28.11.2016г. на Хасковски окръжен съд.

Съгласно §4, ал.1 от Закона за Търговския регистър дружеството е вписано в Агенцията по вписванията към Министерство на правосъдието под ЕИК 836145660

Собственост и управление

Към 31 декември 2016г. разпределението на акционерния капитал на дружеството е както следва:

- МОНОЛИТ ИНВЕСТ АД 89.84 %
- ОБЩИНА ХАСКОВО 10.16 %

"МОДУС" АД има едностепенна система на управление със съвет на директорите:

- Иван Георгиев Стаматов – Председател и член на СД
- Георги Христов Георгиев – Зам.председател и член на СД
- Георги Иванов Стаматов – член на СД

Дружеството се представлява и управлява от Изпълнителният директор Георги Иванов Стаматов.

Предмет на дейност

Предметът на дейност на Дружеството през 2016г. включва следните видове дейности:

- Металообработване
- Дървообработване
- Дограми –PVC, AL и дърво

Към 31.12.2016г. общият брой на персонала в дружеството е 22 бр. работници и служители (2015г.: 32 работници и служители)

Списъчен брой на персонала към 31.12.2016г. по видове персонал е:

	2016	*2015*
	BGN`00	***BGN`000***
Ръководители	1	1
Аналитични специалисти	2	3
Техници и приложни специалисти	1	1
Помощен административен персонал	2	2
Квалифицирани произв.работници	11	21
Машини оператори и монтажници	3	2
Професии, неизискващи специална квалификация	2	2
Общо	22	32

Основни показатели на стопанската среда

Основните показатели на стопанската среда, които оказват влияние върху дейността на дружеството, за периода 2014 – 2016 г. са представени в таблицата по-долу:

Показател	**2016**	**2015**	**2014**
БВП в млн. Лева	91,873	86,65	58,150
Реален растеж на БВП	3.4%	3,0%	1.5%
Инфлация в края на годината	(2%)	-0,9%	-1.5%
Среден валутен курс на щатския долар за годината	1.77	1.76	1.47
Валутен курс на щатския долар в края на годината	1.86	1.79	1.61
Основен лихвен процент в края на годината	0.00%	0.01%	0.02%
Безработица (в края на годината)	8.0%	10.0%	10.80%

** Данните за 2016г. са текущи*
Източник: НСИ, БНБ

2.ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО

2.1.База за изготвяне на финансовия отчет

Финансовият отчет на Модус АД е изготвен в съответствие със Закона за счетоводството (нов) в сила от 01.01.2016 г. (ДВ 95/08.12.2015 г.) и Националните счетоводни стандарти (НСС), утвърдени от МС с ПМС No 46/2005 (ДВ 30/07.04.2005 г.) и изменени и допълнени с ПМС 251/2007 г. (ДВ 86/ 26.10.2007 г.) и с ПМС 394/2015 г. (ДВ 3/12.01.2016 г. и в сила от 01.01.2016 г.

Този отчет е първият отчет по НСС след еднократното преминаване към тази рамка по реда на параграф 8 от Преходните и заключителни разпоредби на новия Закон за счетоводството към 1.1.2015 г.

До 31.12.2015 г. дружеството е прилагало Международните стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС) и които са били приети от Комисията на Европейския съюз.

С приемането на новия Закон за счетоводството в сила от 1 януари 2016 г. се промениха изискванията към предприятията, които са задължени да прилагат Международните счетоводни стандарти (МСС)[1] или съответно Националните счетоводни стандарти (НСС) като база за изготвяне и представяне на финансовите отчети. Регламентирани са нови количествени критерии въз основа на които за счетоводни цели предприятията се категоризират като микро-, малки, средни и големи. Новата категоризация има пряка връзка със съставните части, структурата, съдържанието и изискванията към одитирането и публикуването на финансовите отчети на предприятията.

[1] Съгласно §1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството „Международни счетоводни стандарти (МСС) са приетите в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 19 юли 2002 г. за прилагането на Международните счетоводни стандарти и включват Международните счетоводни стандарти (International Accounting Standards (IAS), Международните стандарти за финансова отчетност (International Financial Reporting Standards (IFRS) и свързаните с тях тълкувания (SIC-IFRIC interpretations), последващите изменения на тези стандарти и свързаните с тях тълкувания, бъдещите стандарти и свързаните с тях тълкувания, издадени или приети от Съвета по международните счетоводни стандарти (International Accounting Standards Board (IASB)".

Разликата с отменения Закон за счетоводството е в това, че количествените критерии имат връзка и отношение само към избора на приложима счетоводна база, който следва да бъде направен еднократно считано от 1 януари 2016 г./1 януари 2017 г. Всички категории предприятия са задължени да прилагат НСС

Също така Законът определя, че предприятията доброволно могат да изберат да *прилагат МСС, но при условие че не са извършвали промяна на счетоводната си база.* Общото правило гласи, че след като веднъж са избрали за счетоводна база МСС, предприятията нямат право да се върнат към прилагането на НСС. В т. 22 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството се регламентира обхвата на нова група „предприятия от обществен интерес", които от своя страна са единствените предприятия задължени да прилагат МСС[2].

Следователно **считано от 1 януари 2016 г. МСС ще са приложима счетоводна база за две групи предприятия**:

- **Първата**, задължителна група е на предприятията от обществен интерес.
- **Втората** група ще се формира доброволно, по избор на предприятията, които до 31 декември 2015 г. са прилагали МСС. Именно за тази втора група от предприятия е приет **СС 42 – Прилагане за първи път на Националните счетоводни стандарти.** Този стандарт предоставя първата по рода си историческа възможност за преход от МСС към НСС след въвеждането на задължителното прилагане на МСС от предприятията в България, считано от 1 януари 2003 г. Извършените промени са за намаляване на административната тежест на предприятията чрез опростяване и облекчаване на финансовата отчетност.

В обхвата на Стандарта попадат следните видове предприятия:

- Новоучредените предприятия[3].
- Микропредприятията, малките и средните предприятия, които имат възможност и желание да преминат еднократно от МСС към НСС като база за отчитане[4] - считано от 1 януари 2016 г.

---

[2] Член 34, ал. 1 от Закона за счетоводството гласи: „Годишните финансови отчети на предприятията от обществен интерес се съставят на базата на Международните счетоводни стандарти".

[3] Закон за счетоводството, **„чл. 34, ал. 2.** Годишните финансови отчети на микропредприятията, малките, средните и големите предприятия се съставят на базата на Националните счетоводни стандарти".

4 Закон за счетоводството, ПЗР, „§8. Предприятията, които към 1 януари 2016 г. отговарят на критериите за микро-, малко или средно предприятие съгласно чл. 19 от този закон и съставят годишните си финансови отчети на база Международни счетоводни стандарти, могат еднократно да преминат към прилагане на Национални счетоводни стандарти след приемане на национален счетоводен стандарт„.

- Големите предприятия, които са избрали възможността еднократно да преминат от МСС към НСС[5] - считано от 1 януари 2017 г.

Предприятията, които по различни причини престават да бъдат предприятия от обществен интерес, по избор еднократно имат възможността да преминат към прилагане на НСС[6] - считано от началото на следващия отчетен период

Промените които засягат финансовите отчети на дружеството, във връзка с прилагането на новия Закон за счетоводство са свързани с:

- На база определени в Закона критерии съгласно данните от финансовия отчет за 2015 г., дружеството се класифицира в категорията малко предприятие.

За малко предприятие е предвидена възможност за облекчения при изготвянето на законовите финансови отчети. Малките предприятия са освободени от изготвянето на отчет за собствения капитал и отчет за паричните потоци и могат да изготвят само съкратен баланс и съкратен отчет за приходи и разходи по раздели и групи и приложение.

2.2. Преминаване към НСС.

Основни етапи при прехода от МСС към НСС

В Стандарта са определени основните изисквания при преминаване от МСС към НСС, които могат да бъдат систематизирани и логически подредени в следната последователност от етапи, стъпки или стадии:

Първо, всяко предприятие трябва да определи **датата на преминаване към НСС**. Това изискване се отнася за предприятия, които са учредени през предходни отчетни периоди, отговаряли са на основното предположение за действащо предприятие и са прилагали като база за изготвяне и представяне на своите финансови отчети МСС. Съгласно т. 1.5. от СС 42 „Датата на преминаване към Националните счетоводни стандарти на предприятието е началото на най-ранния период, за който предприятието представя

5 Закон за счетоводството, ПЗР, **„§11.** (1) Големите предприятия по този закон съставят годишните си финансови отчети за 2016 г. на база на Международните счетоводни стандарти. (2) Разпоредбата на чл. 34, ал. 2 по отношение на големите предприятия се прилага от 1 януари 2017 г.

6 Закон за счетоводството, ПЗР: **§5.** Когато предприятие по § 1, т. 22 от допълнителните разпоредби престане да бъде предприятие от обществен интерес, то може еднократно в първия отчетен период, следващ периода, в който е престанало да бъде предприятие от обществен интерес, да промени приложимата си счетоводна база.

пълна сравнителна информация в съответствие с Националните счетоводни стандарти, в първите си финансови отчети".

Таблица Преминаване и ефективно прилагане за първи път на НСС

Категории предприятия	Начало на отчетен период, респ. отчетна дата					
	01.01. 2015 г.	31.12. 2015 г.	01.01. 2016 г.	31.12. 2016 г.	01.01. 2017 г.	31.12. 2017 г.
Микро-, малки и средни предприятия	Дата на преминаване към НСС	Дата на последен финансов отчет по МСС	Дата на приемане на преход от МСС към НСС	Дата на представяне на първия финансов отчет по НСС с вкл. сравнителна информация за 2015 г.		
Големи предприятия (по избор)			Дата на преминаване към НСС	Дата на последния финансов отчет по МСС	Дата на приемане на преход от МСС към НСС	Дата на представяне на първия финансов отчет по НСС с вкл. сравнителна информация за 2016 г.

В този случай за микро-, малките и средните предприятия следователно датата на преминаване към НСС ще бъде 1 януари 2015 г.

Второ, предприятието е необходимо да направи детайлен анализ и оценка на прилаганата до датата на преминаване към НСС **счетоводна политика**. Този анализ е добре да се извърши като се преразгледат и сравнят паралелно разпоредбите и изискванията за оповестяване на информация в МСС и НСС – стандарт по стандарт.

Резултатите от направеният анализ показват, че прилаганите до момента на промяната на счетоводни методи и подходи не са в разрез с новата счетоводна база, то следвателно няма да се извърши промяна на счетоводната политика в съответствие с НСС.

Дружеството няма да променя счетоводната политика което ретроспективно да изисква, с обратна сила да се направят необходимите преизчисления в елементите на финансовия отчет.

Трето, извършване на **коригиращи счетоводни записвания** във връзка с преминаването към НСС. Приемането на нова счетоводна политика, разработена на основата на НСС дружеството няма определени случаи за които трябва да се съставят коригиращи счетоводни записвания. При това положение няма да се налага прилагането на капиталовия подход, при който корекциите намират отражение върху сумата на неразпределената печалба (непокритата загуба) от минали години.

Четвърто, изготвяне на **встъпителен баланс** към датата на преминаване към НСС. Встъпителният баланс се изготвя по утвърдената форма, структура и съдържание от СС 1 – Представяне на финансови отчети, както и чрез прилагането на новоприетата счетоводна политика, основаваща се на НСС. Съгласно т.2.4. от СС 42 при съставянето на встъпителния баланс е необходимо да бъдат спазени следните изисквания:

- Дружеството признава всички активи и пасиви, които се признават като такива по реда на НСС. Типичен и широко срещан пример са приходите и разходите за бъдещи периоди, които по реда на МСС не съществуват, но НСС изисква тяхното признаване и отчитане.
- Дружеството не признава активи и пасиви, които не се разрешават от НСС.
- Дружеството прекласифицира позициите на активите, пасивите и компонентите на собствения капитал съобразно новата счетоводна политика разработена по НСС.
- Дружеството прилага правилата на НСС за първоначално и последващо оценяване на активите и пасивите

Пето, ограничения за ретроспективно прилагане. Според разпоредбите на Стандарта дружеството не прилага ретроспективно НСС по отношение на:

- Отписване на финансови активи и пасиви.
- Отчитане на хеджирането.
- Приблизителни счетоводни оценки.
- Преустановени дейности и активи, държани за продажба.
- Неконтролиращо (малцинствено) участие.

Дружеството води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приема за отчетна валута за представяне. Данните в отчета за финансовото състояние и

приложенията към него са представени в хиляди лева, освен ако нещо друго изрично не е указано.

Представянето на финансов отчет съгласно Националните счетоводни стандарти изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и на разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (като в условия на финансова криза несигурностите са по-значителни). Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са оповестени в Приложение № 2.18.

2.3. Сравнителни данни

Дружеството представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година (период).

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

Сравнителната информация за 2015 г. е била прекласифицирана при преминаването на дружеството от отчетна рамка по МСФО към отчетна рамка по НСС тъй като датата на преминаване е 01.01.2015г.

2.4. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционалната и отчетната валута на представяне на дружеството е българският лев. С въвеждането на еврото като официална валута на Европейския съюз съотношението е BGN 1.95583:EUR 1.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се третират като текущи приходи и разходи в отчета за приходите и разходите.

2.5. Приходи

Приходите в Дружеството се признават на база принципа за начисляване и до степента, до която стопанските изгоди се придобиват от Дружеството и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

При продажбите на стоки приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи от собствеността на стоките преминават в купувача.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към датата на баланса, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването й, вкл. като се вземат под внимание всички допълнителни условия по приемането на услугата от страна на клиента.

При продажби на изплащане, приходът се признава на датата на продажбата без лихвите.

2.6. Разходи

Разходите в дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост (до степента, до която това не би довело до признаване на обекти в баланса, които не отговарят на определенията за активи и пасиви).

Банковите такси за обслужване на разплащателните сметки се третират като разходи за дейността.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

Финансовите приходи и разходи се включват в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, и се състоят от лихви по договори за заем и по договори за придобиване на активи на финансов лизинг.

2.7. Имоти, машини и оборудване

Имотите, машините и оборудването (дълготрайните материални активи) са представени в Баланса по себестойност намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка, с изключение на земите и сградите придобити до 01.01.2003г. Земи и сгради придобити преди 01.01.2003г. са представени по преоценена до тяхната справедлива стойност, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Земята не се амортизира.

Преоценената (справедлива) стойност на имотите е определена от независими оценители към 01.01.2003г., натрупаната към датата на оценката амортизация е изписана. Ако натрупаната амортизация е недостатъчна, е направена корекция в отчетната стойност на активите за сметка на преоценъчния резерв.

Първоначално оценяване

При първоначално придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по себестойност, която включва покупната цена, митническите такси и всички други преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи основно са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, непризнат данъчен кредит и др.

Дружеството е определило стойностен праг от 500 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се изписват като текущ разход в момента на придобиването им.

Последващо оценяване

Избраният от дружеството подход за последваща балансова оценка на имотите, машините, съоръженията и оборудването е модела на себестойността по СС 16 – себестойност, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Методи на амортизация

Дружеството използва линеен метод на амортизация на имотите, машините и оборудването. Амортизирането на активите започва, към датата на въвеждане в експлоатация. Земята не се амортизира. Полезният живот по групи активи е съобразен с: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване.

Остатъчният полезен живот на земи и сгради е определен от независими оценители към 01.01.2003 г.

Определеният полезен живот по групи активи е както следва:

- сгради - 58 г.
- машини и оборудване - 3 г.
- съоръжения - 25 г.
- компютри - 2 г.
- транспортни средства - 4 г.
- стопански инвентар - 7 г.

Определеният срок на годност на машините и оборудването се преразглежда в края на всяка година и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използване на активите, същият се коригира перспективно.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчния му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на дълготрайните материални активи подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановителната им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановителна стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се коригира до възстановителната стойност на активите.Възстановимата стойност на дълготрайните материални активи е по-високата от двете:справедлива стойност без разходи за продажба или стойност в употреба. За определянето на стойността в употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност, като се прилага дисконтов фактор преди данъци, който отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината).

Печалби и загуби от продажба

Дълготрайните материални активи се отписват от баланса когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на "имоти, машини и оборудване" се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват към други приходи (загуби) в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината).

2.8. Материални запаси

Материалните запаси са оценени по по-ниската от: себестойността и нетната реализуема стойност. Разходите, които се извършват, за да доведе даден продукт (материал) в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в себестойността (цената на придобиване), както следва:

- Материали в готов вид – всички доставни разходи, които включват покупна цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за привеждане на материалите в готов за тяхното ползване вид;
- Готова продукция и незъвършено производство – преките разходи на материали и труд и приспадащата се част от производствените непреки разходи при нормално натоварен капацитет на производствените мощности, с изключение на административните разходи, курсовите разлики и разходите по привлечени финансови ресурси.

При употребата (продажбата) на материалните запаси се използва методът на първа входяща- първа изходяща.

Нетната реализуема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанска дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация. Тя се определя на база анализ от специалисти в дружеството, като се използва информация за цени от последни доставки и/или офертни цени на материални запаси от същия вид.

2.9. Търговски и други вземания

Търговските вземания се представят и отчитат по справедлива стойност на база стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми.

Приблизителната оценка за съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или част от нея съществува висока несигурност. Балансовата стойност се коригира чрез използването на корективна сметка, където се натрупват всички обезценки, а сумата на загубата от обезценка за периода се признава в

отчета за приходите и разходите към "други разходи" (в печалбата или загубата за годината). В случаите на последващо възстановяване на обезценка то се посочва към "други приходи" (в печалбата или загубата за годината) за сметка на намаление на коректива.

Несъбираемите вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят.

2.10. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства включват касовите наличности и разплащателните сметки, а паричните еквиваленти - краткосрочните депозити в банки, чийто оригинален матуритет е по-малък от 3 месеца.

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- лихвите по кредити за оборотни средства са включени като плащания за оперативна дейност;
- вноските по финансов лизинг са включени като плащания за финансовата дейност.
- при доставка на дълготрайни активи от страната, платеният ДДС се посочва на ред "плащания към доставчици" към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява в оперативните потоци на дружеството за съответния период (месец).

2.11. Търговски и други задължения

Търговските и други текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги.

2.12. Лизинг

Финансов лизинг

Лизингополучател

При финансов лизингов договор наемателят:

а)отчита като задължение определената в договора обща сума на наемните плащания;

б) записва наетия актив по справедлива стойност или със стойността на минималните лизингови плащания, ако те са по-ниски;

в) отчита като финансов разход за бъдещи периоди разликата между определената по буква "б" стойност на наетия актив и общата сума на договорените наемни плащания;

г) признава като текущ финансов разход за периода част от финансовия разход за бъдещи периоди пропорционално на относителния дял на дължимите минимални лизингови плащания по договора за периода в общата сума на договорените наемни плащания;

д) начислява амортизация на амортизируемите наети активи - в съответствие с възприетата амортизационна политика за подобни амортизируеми собствени активи;

е) намалява задължението си с изплатените през срока на договора суми.

Лизингодател

При финансовите лизингови договори наемодателят:

а) отчита като вземане определените в договора наемни плащания; в сумата им се включват: справедливата (продажната) цена на отдадения актив; разликата между общата сума на договорените наемни плащания и справедливата цена на отдадения актив, която се отразява като финансови приходи за бъдещи периоди;

б) отписва отдадения актив по неговата балансова стойност;

в) отчита в текущия период финансовите приходи за бъдещи периоди пропорционално на относителния дял на подлежащите на получаване суми по договора за периода в общата сума на договорените наемни плащания;

г) отчита в намаление на вземането по договора получените през срока на договора плащания.

За наемодателя финансовият лизинг за даден актив формира два вида приход:

а) печалба или загуба, еквивалентна на печалбата или загубата, която би се получила от пряката продажба на наемания актив по продажни цени;

б) финансов приход за срока на лизинговия договор.

Експлоатационен лизинг

При експлоатационните лизингови договори наемодателят:

а) отчита предоставените активи в своя счетоводен баланс и им начислява амортизация (когато те са амортизируеми);

б) отразява начислените в негова полза наемни вноски като постъпления от продажби в текущия период;

в) начислените разходи за амортизации се отразяват за сметка на постъпленията от наема по съответния експлоатационен лизингов договор.

При експлоатационни лизингови договори наемателят отчита:

а) като разходи за външни услуги начислените наемни вноски;

б) чрез задбалансови сметки наетите активи по справедливата им цена.

Извършените от наемодателя или от наемателя разходи, свързани с подготовката и сключването на лизинговия договор (комисиони, такси и др.) се отчитат като разходи за дейността за текущия период.

Когато в лизингов договор освен наемните плащания (наемът) се предвиждат и допълнителни плащания - например за извършване на ремонти и подобрения, за изплащане на застраховки на отдадения актив и други - те се отчитат отделно от наема.

2.13. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Съгласно българското законодателство дружеството е задължено да плаща вноски във фондовете за социално и здравно осигуряване. Трудовите отношения с работниците и служителите на дружеството, в качеството му на работодател, се основават на разпоредбите на Кодекса на труда.

Основно задължение на работодателя е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за фонд "Пенсии", допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО) в Универсален пенсионен фонд (за лицата, родени след 31.12.1959 г.), фонд "Общо заболяване и майчинство" (ОЗМ), фонд "Безработица", фонд "Трудова злополука и професионална болест" (ТЗПБ) и здравно осигуряване.

Размерите на задължителните социалноосигурителните вноски и начинът на разпределянето им между работодателя и служителя са определени в Кодекса за социално осигуряване (КСО). Допълнително, със Закона за бюджета на ДОО за съответната година се утвърждават размерите на минимален и максимален месечен осигурителен доход, на диференцираните размери на вноската за ТЗПБ. Размерът на задължителната здравноосигурителна вноска се определя със Закона за бюджета на НЗОК за съответната година, а начинът на разпределянето й между работодателя и служителя е дефиниран в Закона за здравното осигуряване (ЗЗО). Общият размер на вноската за фонд "Пенсии",

ДЗПО в УПФ/ППФ, фонд "ОЗМ", фонд "Безработица" и здравно осигуряване за 2015г.и 2016г. за работещите при условията на трета категория труд, каквито са заетите в дружеството, е както следва:

- *за периода 01.01.2015 г. – 31.12.2015 г.:*
- за работещите при условията на трета категория труд: 30.3% (от които 17.4% за сметка на работодателя).
- *за периода 01.01.2016 г. – 31.12.2016 г.:*
- за работещите при условията на трета категория труд: 30.3% (от които 17.4% за сметка на работодателя).

Осигурителна вноска за фонд "Трудова злополука и професионална болест", която е диференцирана за различните предприятия – от 0.4% до 1.1% в зависимост от икономическата дейност на предприятието (съгласно Приложение към ЗБДОО за съответната година). За дружеството тази вноска е 1.1% за 2016г.(за 2015 г. е 0.9%) .

Осигурителните и пенсионни планове, прилагани от дружеството в качеството му на работодател, се основават на българското законодателство и са планове с дефинирани вноски. При тези планове работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фондове "Пенсии", фонд "Общо заболяване и майчинство", фонд "Безработица", фонд "Трудова злополука и професионална болест", както и за допълнително задължително пенсионно осигуряване (универсални и професионални пенсионни фондове) - на база фиксираните по закон проценти (посочени по-горе) и няма друго допълнително правно или конструктивно задължение за доплащане във фондовете в бъдеще. Аналогично са задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Към дружеството няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналът е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината) в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удръжки) в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от

дружеството вноски по социалното и здравно осигуряване се признават също като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

Към датата на всеки финансов отчет дружеството прави оценка и признаване на сумата на разходите по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Съгласно Кодекса на труда работодателят е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на отчета, по която те се представят в баланса, коригирана с размера на непризнатите актюерски печалби и загуби, а респ. изменението в стойността им, вкл. признатите актюерски печалби и загуби - в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината).

Разходите за минал стаж се признават веднага в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината).

До 31.12.2013г. на всеки годишен финансов отчет, дружеството назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране.

От 2014г. до 2016г. дружеството не е назначило сертифицирани актюери, които да издадат доклад с техните изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране.

Доходи при напускане

Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда, работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор, преди пенсиониране, обезщетения за:

- неспазено предизвестие - брутното трудово възнаграждение за един месец;

• поради закриване на предприятието или на част от него, съкращаване в щата, намаляване на обема на работа и спиране на работа за повече от 15 дни и др. – брутното трудово възнаграждение за един месец;

• при прекратяване на трудовия договор поради болест – обезщетение в размер на 2 брутни месечни работни заплати;

• за неизползван платен годишен отпуск - за съответните години за времето, което се признава за трудов стаж.

Дружеството признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в отчета за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2.14. Акционерен капитал и резерви

"МОДУС" АД е акционерно дружество и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на акционерен капитал, който да служи като обезпечение на кредиторите на дружеството за изпълнение на техните вземания към него. Акционерите отговарят за задълженията на дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност.

Съгласно изискванията на Търговския закон и Устава дружеството е длъжно да формира и фонд Резервен, като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя, докато средствата във фонда достигнат една десета част от капитала или по-голяма част, предвидена в Устава;
- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премиен резерв);
- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в Устава минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на капитала.

2.15. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка за 2016 г. е 10% (2015: – 10 %).

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия пасивен метод, за всички временни разлики към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби, до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглеждат на всяка дата на баланса и се редуцират до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за периода, през който активите ще се реализират, а пасивите ще се уредят (погасят) на база данъчните закони, които са в сила или в голяма степен на сигурност се очаква да са в сила.

Към 31.12.2016 г. отсрочените данъци върху печалбата са оценени при ставка 10% (31.12.2015 г.: 10%).

2.16. Доходи на акция

Основните доходи на акция се изчисляват като се раздели нетната печалба или загуба за периода, подлежаща на разпределение между акционерите, притежатели на обикновени акции, на средно-претеглия брой на държаните обикновени акции за периода.

Средно-претегленият брой акции представлява броят на държаните обикновени акции в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените обикновени акции и на новоиздадените такива през периода, умножен по средно-времевия фактор. Този фактор изразява броя на дните, през които конкретните акции са били държани, спрямо общия брой на дните през периода.

2.17. Финансови инструменти

2.17.1. Финансови активи

Дружеството класифицира своите финансови активи в категорията "кредити и вземания", включително паричните средства и еквиваленти. Класификацията е в зависимост от същността и целите (предназначението) на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството определя класификацията на финансовите активи на дружеството към датата на първоначалното им признаване в баланса.

Обичайно дружеството признава в баланса финансовите активи на датата на търгуване – датата, на която то се е обвързало (поело е окончателен ангажимент) да закупи съответните финансови активи. Всички финансови активи първоначално се оценяват по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията с изключение на тези активи, които са по справедлива стойност през печалби и загуби. Последните се признават по справедлива стойност, а преките разходи по транзакцията се признават веднага в отчета за приходите и разходите.

Финансовите активи се отписват от баланса на дружеството, когато правата за получаване на парични средства (потоци) от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и дружеството е прехвърлило съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице). Ако дружеството продължава да държи съществената част от рисковете и ползите асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то продължава да признава актива в баланса, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котират на активен пазар. Те се оценяват в баланса по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в един обичаен оперативен цикъл на дружеството, а останалите – като нетекущи. Тази група финансови активи включва: предоставени заеми, търговски вземания, други вземания от контрагенти и трети лица,

парични средства в баланса. Лихвеният доход по кредитите и вземанията се признава на база ефективна лихва, освен при краткосрочните вземания под 12 месеца, където признаването на такава лихва е неоснователно като несъществено и в рамките на обичайните кредитни условия. Той се представя в отчета за приходи и разходи , към "други приходи" (в печалбата или загубата за годината).

2.17.2. Финансови пасиви и инструменти на собствен капитал

Дружеството класифицира дългови инструменти и инструменти на собствен капитал или като финансови задължения или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договор със съответния контрагент относно тези инструменти.

Финансовите пасиви включват задължения към доставчици и други контрагенти. Първоначално те се признават в баланса по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва.

2.18. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на дружеството. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.

Обезценки на вземания

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави в края на всяка финансова година. Всички съмнителни вземания (вкл. преоформени чрез предоговаряне), които не са събрани в продължение на една година се третират като несъбираеми и се обезценяват изцяло, доколкото ръководството преценява, че съществува висока несигурност за тяхното събиране в бъдеще.(Приложение 9).

3. СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС

3.1. НЕТЕКУЩИ (ДЪЛГОТРАЙНИ) АКТИВИ

	Отчетна стойност на активи				***Амортизация***				***Общо***	
	Началото на периода	*Постъпили през периода*	*Излезли през периода*	*В края на периода*	*Началото на периода*	*Начислени през периода*	*Отписани през периода*	*В края на периода*	*Последващи оценки (увеличение, намаление)*	***Балансова стойност в края на периода***
1.Нематериални активи										
Концесии,патенти,търг. марки,прогр.продукти и други подобни	10	-	-	10	10	-	-	10	0	**0**
Общо за група 1	**10**	**-**	**-**	**10**	**10**	**-**	**-**	**10**	**0**	**0**
2.Дълготрайни материални активи										
Земи	169	-	-	169	-	-	-	-	0	**169**
Сгради	1,893	16	-	1,909	389	29	-	418	0	**1,491**
Машини,производствено оборудване и апаратура	420	-	-	420	416	2	-	418	0	**2**
Съоръжения и други	9	-	-	9	8	1	-	9	0	**0**
Транспортни средства	31	2	-	33	31	-	-	31	0	**2**
Общо за група 2	**2,522**	**18**	**-**	**2,540**	**844**	**32**	**-**	**876**	**0**	**1,664**
Всичко	**2,532**	**18**	**-**	**2,550**	**854**	**32**	**-**	**886**	**0**	**1,664**

Към 31.12.2016г. дълготрайните материални активи на Дружеството включват: земи на стойност 169 хил.лв. (2015г.: 169 хил.лв) и сгради с балансова стойност 1491 хил.лв. (2015г.: 1504 хил.лв.).

Отчетната стойност към 31.12.2016г. на напълно амортизирани ДМА, които се ползват в дружеството е 458 хил.лв. (2015г. : 455хил.лв.), включващи производствени машини и оборудване, компютърна техника, транспортни средства и стопански инвентар.

През 2008г. дружеството е придобило по Схема за безвъзмездна помощ за повишаване на Конкурентоспособност -2 по програма ФАР:

-Машина за координатно плазмено рязане със CNC контролер Soitaab

-Система за плазмено рязане Hypertherm –HPR 130

В Отчета за финансовото състояние на дружеството са включени земи и сгради "База Модус" с балансова стойност 899 хил.лв., които са ипотекирани в полза на Пиреос България АД като обезпечение по кредит, ползван от "Монолит" АД.

3.2. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

Наличните към 31 декември 2016г. ***материални запаси*** включват:

	31.12.2016 BGN '000	*31.12.2015 BGN '000*
Основни материали	213	314
Незавършено производство	209	254
Общо	**422**	**568**

3.3. ВЗЕМАНИЯ

	31.12.2016 BGN '000	*31.12.2015 BGN '000*
Вземания от клиенти	41	39
Общо	**41**	**39**

Дружеството е определило обичаен кредитен период, за който не начислява лихви на клиентите до 360 дни. Забава след този срок е приета от дружеството като индикатор за обезценка. Ръководството преценява събираемостта като анализира експозицията на клиента, възможностите за погасяване и взема решение относно начисляването на обезценка.

3.4. ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ

	31.12.2016 BGN '000	*31.12.2015 BGN '000*
Гаранция за търг	-	1
Съдебни и присъдени вземания	5	5
- Обезценка вземания	(5)	(5)
Общо	-	1

Съдебно вземание представлява иск за окончателно издължаване от фирма „Сафко" ЕООД гр. София в размер на 5 хил.лв. за извършена услуга.

3.5. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА

	31.12.2016 BGN '000	*31.12.2015 BGN '000*
Парични средства в каса	172	142
Разплащателни сметки	1	-
Общо	**173**	**142**

3.6.РАЗХОДИ ЗА БЪДЕЩИ ПЕРИОДИ

	31.12.2016 BGN '000	*31.12.2015 BGN '000*
Застраховки и комисионни	1	1
Общо	**1**	**1**

3.7. СОБСТВЕН КАПИТАЛ

	31.12.2016 BGN '000	*31.12.2015 BGN '000*
Основен акционерен капитал	102	102
Общи резерви	10	10
Резерв от последващи оценки	508	526
Други резерви	939	990
Неразпределена печалба (загуба)	157	86
Общо	**1,716**	**1,714**

Към 31 декември 2016г. ***регистрираният акционерен капитал*** на "МОДУС" АД е 102 хил.лв., разпределен в 20,323 бр. обикновени поименни акции с право на глас с номинална стойност на акция 5 лв.

Общите резерви 10 хил.лв. (2015г.: 10 хил.лв.) са формирани от разпределение на печалбата, съгласно изискванията на Търговския закон и устава на дружеството.

Резерв от последващи оценки 508 хил.лв. (2015г.: 526 хил.лв.) са формирани на база извършени към 01.01.2003г преоценки до справедлива стойност на земи и сгради. Те съдържат разликата между новата оценка и остатъчната стойност и са представени нетно от ефекта на отсрочените данъци.

Другите резерви са формирани от разпределение на печалбата, съгласно изискванията на Търговския закон и устава на дружеството и суми от ревалоризация на активи и пасиви към 1997г.

Неразпределена печалба (загуба)

	31.12.2016 BGN '000	*31.12.2015 BGN '000*
Амортизиран преоценъчен резеерв	245	227
Непокрита загуба от мин.години	(90)	(90)
Финансов резултат за годината	2	(51)
Общо	**157**	**86**

Дружеството през 2016г. приключи годината с финансов резултат печалба в размер на 2 хил. лева. (2015г.: (51) хил.лв.загуба).

3.8. ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

Отсрочените данъци върху печалбата към 31 декември са свързани със следните обекти в баланса:

	временна разлика 31.12.2016 BGN '000	*данък 31.12.2016 BGN '000*	*временна разлика 31.12.2015 BGN '000*	*данък 31.12.2015 BGN '000*
Имоти, машини и оборудване	(685)	(68)	(695)	(69)
Общо пасиви по отсрочени данъци	**(685)**	**(68)**	**(695)**	**(69)**
Дългосрочни доходи за персонала	-	-	17	2
Компенсируеми отпуски	2	-	2	-
Обезценка на вземания	5	1	5	1
Разходи, представляващи доходи на местни физ.лица по ЗДДФЛ и всички осигуровки свързани с тях чл.42 ал.1,5 и 8	5	-	25	2
Общо активи по отсрочени данъци	**12**	**1**	**49**	**5**
Нетно салдо на отсрочените данъци върху печалбата (пасиви)		**(67)**		**(64)**

3.9. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ

Задълженията към персонала при пенсиониране включват сегашната стойност на задължението на дружеството за изплащане на обезщетения на наетия персонал към 31.12.2016 г. при настъпване на пенсионна възраст. Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда работодателят следва да изплаща обезщетения на работниците и служителите при пенсиониране – от 2 до 6 брутни месечни работни заплати според трудовия стаж в дружеството.

За определяне на дългосрочните си задължения към персонала до 2013г. дружеството е правило актюерска оценка, като е ползвало услугите на сертифициран актюер. От 2014г. до 2016г. дружеството не е направило актюерска оценка. Задължението формирано за 2013г. е отписано към 31.12.2016г.

	31.12.2016 BGN '000	*31.12.2015 BGN '000*
Сегашна стойност на задълженията на 1 януари	12	12
Непризната актюерска загуба на 1 януари	5	5
Задължение признато в баланса на 1 януари	**17**	**17**
Разход, признат в отчета за приходи и разходи за периода – текуща печалба или загуба за периода	17	-
Плащания през периода	-	-
Задължение признато в баланса на 31 декември	**-**	**17**
Сегашна стойност на задълженията на 31 декември	-	12
Непризната актюерска печалба/(загуба) на 31 декември	-	5

3.10. ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	31.12.2016 BGN '000	*31.12.2015 BGN '000*
Задължения към доставчици	29	43
Задължения по получени аванси	-	-
Общо	**29**	**43**

3.11. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ

	31.12.2016 BGN '000	*31.12.2015 BGN '000*
ДДС за внасяне	29	11
Данъци върху доходите на физическите лица	22	13
Такса смет	10	7
Данък сгради	5	3
Общо	**66**	**34**

3.12. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

	31.12.2016 BGN '000	*31.12.2015 BGN '000*
Задължения към персонала	93	133
възнаграждения	*92*	*132*
компенсируеми отпуски	*1*	*1*
Задължения за социалното осигуряване	14	29
Общо	**107**	**162**

4. ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ

4.1. ПРИХОДИТЕ включват:

	2016 BGN '000	*2015 BGN '000*
Приходи от продажби на услуги	639	465
Приходи от наеми	3	2
Общо	**642**	**467**

4.2 ДРУГИ ПРИХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА

Други приходи от дейността включват:

	2016 BGN '000	*2015 BGN '000*
Отписани задължения	21	23
Приходи от продажба на консумативи	1	-
Други приходи	28	1
Общо	**50**	**24**

4.3. РАЗХОДИ ЗА СУРОВИНИ И МАТЕРИАЛИ

Разходите засуровини и материали включват:

	2016 BGN '000	*2015 BGN '000*
Основни суровини и материали	313	221
Горива и енергия	21	27
Резервни части	-	-
Други материали	1	1
Общо	**335**	**249**

4.4. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

Разходите за външни услуги включват:

	2016 BGN '000	*2015 BGN '000*
Услуги от подизпълнители	71	88
Данъци и такси	16	25
Консултантски услуги	3	3
Нотариални, съдебни и адм.такси	2	-
Наеми	1	2
Застраховки	1	1
Комуникация, пощенски и куриерски услуги	1	-
Текущ ремонт	1	1
Банкови такси	1	1
Други услуги	1	3
Общо	**98**	**124**

Договорените разходи за годината за одит по закон и други свързани с одита услуги са в размер на 3 х.лв. (2015 г.: 3 х.лв.)

4.5. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

Разходите за персонала включват:

	2016 BG'000	*2015 BGN '000*
Разходи за текущи възнаграждения	113	136
Вноски по социалното осигуряване	23	27
Начисления за неизползвани отпуски	1	1
Общо	**137**	**164**

4.6. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

Другите разходи включват:

	2016 BGN '000	*2015 BGN '000*
Префактурирани мат-ли	1	-
Брак	1	-
Отписани вземания	1	-
Разходи за командировки	-	5
Общо	**3**	**5**

4.7. РАЗХОДИ ЗА ДАНЪЦИ

Основните компоненти на разхода / (икономията) на данъци върху печалбата за годините, завършващи на 31 декември са:

	2016 BGN '000	*2015 BGN '000*
Отчет за приходите и разходите		
Данъчна печалба/загуба/ за годината по данъчна декларация	(19)	(4)
Текущ разход за данъци върху печалбата за годината	-	-
Отсрочени данъци върху печалбата	2	4
Общо разход за данъци върху печалбата, отчетени в Отчета за приходите и разходите	**2**	**4**

	2016 BGN '000	*2015 BGN '000*
Равнение на данъчния разход на данъци върху Печалбата определен спрямо счетоводния резултат		
Счетоводна печалба /загуба/ за годината	5	(55)
Данъци върху печалбата – 10% (2015 г.: 10%)	-	-
Отсрочени данъци върху печалбата	2	4
Общо разход за данъци върху печалбата, отчетени в Отчета за всеобхватния доход	**2**	**4**

	2016 BGN '000	*2015 BGN '000*
Отчет за промените в собствения капитал		
Отсрочени данъци върху печалбата		
Свързани с намаление на преоценъчния резерв	56	58
Общо изменения на отсрочени данъци, отчетени директно в собствения капитал	**56**	**58**

4.8.. ДОХОД НА АКЦИЯ

	2016 BGN '000	*2015 BGN '000*
Среден брой акции	20,323	20,323
Нетна печалба / загуба/за годината (BGN'000)	2	(51)
Основен доход на акция (BGN)	**(0,10)**	**(2,52)**

5. СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Свързани лица на дружеството са както следва:

Свързани лица	**Вид на свързаност**
Акционери:	
"Монолит Инвест " АД	Основен акционер (89.84%)
Община Хасково	Акционер (10.16%)

Предприятия, собственост на основни акционери и предприятия, в които пряко или косвено притежават дял отделни личности, упражняващи контрол върху дружеството (Други свързани дружества):

Монолит АД	Вин-Турб ЕООД	МП Техникс ООД
БКС ЕООД	М-Л ЕООД	Смилян 21-ви век ООД
М Строй ООД	Моно-бетон ООД	Транс Аида АД
Еско Монолит ООД	Монолит кранове ООД	Водно строителство –М ООД
Маджарово Инвест АД	Д.М. Енерджи ООД	Биоенергия Трявна ООД
Транс Аида Инвест АД	Монолит-Викс ООД	КЛК Инерт ЕООД
Екострой-Сунгуларе 1 ЕООД	Винд Тюб Уан ООД	М-Л Проект ООД
Монолит Транспорт ООД	МВЕЦ ЛЕЩАК ЕООД	Загорастрой 1 ООД
ЕМ ДЖИ ЕС ДЖИ ООД	Дупница Солар -М ЕАД	
Дупница Солар -М -1 ЕООД	Дупница Солар -М -2 ЕООД	
М Строй Солар-Съединение 1 ЕООД	М Строй Солар-Съединение 2 ЕООД	

Краткосрочните вземания от свързани лица

	31.12.2016 ***BGN '000***	***31.12.2015*** ***BGN '000***
Други свързани дружества		
„Монолит Транспорт "ООД	151	-
„ Дупница Солар М" ЕАД -заем	87	82
в т.ч. лихви	*33*	28
„Монолит" АД	6	44
"Транс Аида" АД	1	1
Общо други свързани дружества	**245**	**127**

Краткосрочни задълженията към свързани лица

	31.12.2016 BGN '000	*31.12.2015 BGN '000*
Други свързани дружества		
"Монолит" АД	354	311
в т.ч. предостанени заеми и лихви	*305*	*282*
"Транс Аида" АД	166	157
в т.ч. предостанени заеми и лихви	*166*	*157*
„БКС „ ЕООД гр.Маджарово	24	28
в т. ч. предоставени заеми и лихви	*23*	*21*
„Монолит Транспорт" ООД	12	11
в т. ч. предоставени заеми и лихви	*10*	*9*
„Монолит Кранове" ООД	4	6
Общо други свързани дружества	**560**	**513**

Условията, при които са извършвани сделките със свързани лица не се отклоняват от пазарните цени за подобен вид сделки.